

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

73. Prodigiousa moru[m] commutatio in Neoph.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

73.
Prodigiosa
morū com-
mutatio in
Neoph.

triumphum clariorem, quam de suffixis in crucem *vi iis & concupiscen-
tiis*, quibus Neophyti quotidiano miraculo suas ornabant victorias, &
qui heri effraenes vitam quadrupedum vixerant, hodie Christiani, an-
gelos viuebant: Locus est Hancei sacro fonte iuuenis Literatus, clam
patre ethnico, & valde occulte; at ne spatio quidem vnus diei celare
potuit quod erat, adeo se ab eo qui fuerat petulanti, & immergero
diuersum mox prodidit. Agnati quā sectæ contemptum indignati, quā
paterni iuris vsurpationem in deligenda vitæ ratione, parenti suadebant
cum ad idola retraheret; quibus sapiens senex, imò, ait, si nondum
Christianus foret, omnibus lachrimis & precibus agerem, vt esset,
nec vel in crastinum tantum boni differret; per me quidem vt talis fie-
ret multis pridem ab annis fecissem, si quod video in illo factum, pu-
tassem fieri potuisse, & intelligere valuissem vim illam Christiani la-
uacri quod illi Patres contulerunt cœlestem, & diuinam, quæ conuer-
sione subita dæmonem transformat in Angelum; nam is, inquit, nu-
dius-tertius in omnem effusus libidinem, peruersitatem, proteruiam,
& curationis omnino desperatæ; mihi nunc parenti, exemplo est, pu-
dētque hoc ætatis, licet innoxie, & laudabiliter exactæ, abesse longius
ab ea virtute, quam haud scio quo satū in eo natam, pauci à baptismo
absoluerunt & perfecerunt dies, addēnsque de placabili modesto, do-
cili grauique illius iam Christiani ingenio complura in eo hæsit, quod
in iuvene nuper flagitiis dedito, iure portento vocabatur simile; pudore
videlicet ab occurso, affatu, & aspectu feminatum, auerso, & re-
fugo, in quem antea effrons, & insolens palam ferebatur, nunc ad col-
loquium si cogitur cum iis consistere, collectus intra se, fixisque in ter-
ram oculis id agit, anxius interim, ferēnsque verecundē si vel dubitat
ab iis se aspici; virgo denique renatus videtur, in quo vtiā, & no-
stræ virgines illum æquent.

Ob hæc beatum me arbitror, & illam Christianorum legem millies
appello, & prædico sanctam, cuius etiam prima professio alumnos suos
sanctos facit.] Hæc ille quibus aduersarij fraudulentis comminaci nihil
poterant quod opponerent, plus nimio certi nusquam apud sequaces
idolorum, integritatem illam repertum iri, quā in nouitiis Christia-
nis negare non poterant. Porro conuersiones morum tam admirabiles &
nouæ, in decrepitis quoque, ac semper eatenus dissolutissimis senibus, ar-
gumentum erant, quo cunctæ Bonziorum iugulabantur calumniæ, & ve-
ra, si non erro, causa, cur in gente cultu, & ingenio docta miraculis pluri-
bus parceretur, quæ illic tantum necessaria sunt, vbi debilitas ratiocinan-
di mentem præbet assensioi difficilem. Quanquam ad damnandam su-
perstitionem ethnicorum, & corroborandam Neophytorum fidem,
tot omnis generis morborum sanationes extiteret, tot è cœlo vñs,
tantum in dæmones imperium, tam multa denique naturæ viribus ma-
iora, vt iustum possint volumen conflare; sed me magis virtutum pars
illa delectat, quæ nihilo ad fidem propagandam quā ea prodigia mi-
nis

nus efficax visa est; nam quod tam stultè Bonzj quàm malignè, mutationes illas morum in Neophytis illustres, magici carminis accusabant, non cogitabant hoc ipso stolidi se nostrum dæmonem Diis suis facere meliorem, qui suos sanctissimos faceret, illi deterrimos. Miraculo certè est in Sinensibus Christianis, educatione, & natura melioribus, pœnarum grauium inter iuuenes, quoque & maritas voluntarius vius quem in eos induxit meditatio Christi patientis Concionibus Patrum assiduis, imaginibus, & libris, pridem inculcata, & semper oculis animoque obiecta. Peculiarem, vt alios fileam, in laude hac locum promerita sunt Hancei femina, ieiuniorum crebritate, asperitate flagellorum, & ciliciis, quæ sibi vt plurimum texebant; quibus verò ars illa decrat, fronte solo ter quater admota, donari ea sibi à Patribus rogabant. Idololatræ vxor annorum viginti, sub capillari circumlo gestabat triginta suffixum aculeis, monumentum arcanum coronæ spinæ Redemptoris, cumque vt fert vsus patriæ comitatis, fronti manum sapius applicaret, premebat illos in caput aculeos ad sensum doloris toties reparandum; eam cruda sui verberatione copiam sanguinis ducebat è corpore, vt modus fuerit à Confessario ardori ponendus, quem ipsa teporem interpretabatur, marito præsertim ethnico à quo intime amabatur, iniquissimè ferente, illam sibi esse tam crudeliter inimicam, quod autem esset virtutis mirè ingenuæ, & consuetudine multum amabili experebatur à matronis etiam ethnicis, & audiebatur cum voluptate, de diuinis agens. Vocata igitur in numerosum gynæceum, in quo nulla erat præter matrem familias Christiana, Christum omnibus persuasit, haud tam dicendo, quàm agendo, & exemplis afflictationum, quibus obseruabant illam in semet deservire, & quarum ardorem in eas etiam transfudit. Aliàs rogata nobilem visere ex morbo fatiscentem, nec nisi ab horis aliquot Christianam, vbi eius impatientiam doloris, & vicinæ mortis amatorem, quibus licuit verbis diluisset, prehensam dissimulante ægrotæ manam, suo sensim lateri admouit, quod crassa præcinctum catena vt sensit, exclamans, proh! quid hoc, inquit, tormenti est quod vestibus operis: cui blandè subridens, scires, ait profectò, & experta scires, nisi recens adhuc esses Christiana. Sic enim solemus contracta quotidie apud Deum delere nomina, ij quidem illa, diuersa alij satisfactione, mihi cinctus catenæ ferreæ ad hoc visus est conuenire. Quindemus nos esse omnium in terris innocentissimos, an possumus Christum inter opprobria, & cruciamenta, læti, & bene haberi cernere morientem, & qui mortis illius, & suppliciorum rei sumus, nihil eius amore perpeti? cuius documenti magisterio percussa matrona seipsam etubuit, & verum, inquit, omnino ais, mihi nunc si vires suppetent, profectò non parcerem vt cui tot annos idem fuerit viuere, & in Deum peccare; illorum vicem morbus hic subeat quæ factura essem si valerem; hoc vitæ residuum breue, aut secus, & patiens, & læta

E E e 3

74.
Neophyti
Sin. quam
ardentes ad
asper.pœnit.